

Széchenyi tanítása az alföldi kérdésről

Irtta dr. Szivessy Lehel.

Az alföldi kérdés a legelhagyottabb kérdése az országnak. A szédelarabolt ország tragikus magáragyottságában olyan problémákat vetett fel és igyekszik megvalósítani, amelyekkel hosszú évszázadokon át senki sem foglalkozott. Az Alföld problémája az, amely leginkább izgatja az ország legjobb álmait. A probléma nem új, oly régi, mint az ezeréves ország.

Az Alfölddel soha nem törődött senki. Az Alföld pusztja jellege, növényzete, száraz éghajlata, amelyben forró hőségek, kemény hidegekkel váltakoznak, fátiansága, víznélkülisége, minden a török korszak, a török hódoltság következménye.

Széchenyi kora, a harmincas évek, amelyekről Klebelsberg Kunó gróf oly szépen ír, a legsivárabb állapotban találta az Alföldet. *Széchenyi* írja: „Vessük figyelmünket legelsőbb is azokra a vidékekre, amelyek a magyarság bölcsőjének tekinthetők. Minden segítség, melyet anyagi és szellemi tekintetben oda viszünk, ha tán később is, de bizonyítást nyer, hogy ez a hasznos gyümölcs. Fejlesszük ki csak egészségesen, — így folytatja, — az organizmus kuforrását, és majd elárad a nem mesterkélt, hanem egészséges pezsgés, az egészséges gazdasági és kulturális fejlődés a többi erékbe is.

Ezekben a szavakban benne van az egész program. Csak a legnagyobb magyar gondolatmenetét kell követnünk és gondoskodnunk kell arról, hogy az „organizmus kuforrása” fejlődjen és nem mesterkélt, hanem egészséges pezsgés töltse meg az ország ereit.

Szeged határában ma már 9274 tanyaház áll, 40.000-t meghaladó lélekkel. Egymilliószázezer lelket meghaladó magyarság él a tanyákon. Az egész 41.901 négyzetkilométer területű Alföldön azonban összesen csak 697 község van, míg a 36.842 négyzetkilométer területű Dunántúlon 2042 a községek száma. Kerek háromszor annyi község van a Dunántúlon, mint az Alföldön. Pedig a Dunántúli sem mondható községekkel sűrűn megszállott, népse földrésznek. A tanyás települést Kaán Károly sem tartja okszerűnek, közgazdasági tekintetben megfelelőnek, mert a kultúra egyedül helyes előrehaladásának előfeltétele az, hogy községek alakuljanak.

Szeged városának sem érdeke az, hogy a tanyákon élő 40.000 ember kulturális és gazdasági fejlődését megakassza, az óriási távolság, az utatlan utak, a sár, a szegénység és a boldogulás előfeltételeit megátolják a közlekedés hiányosságai. E tekintetben a háború után nagyon sok történt. A tanyai vasut, ha drága is, 70 kilométeres vonalvezetésével lehetővé teszi, hogy a város közönsége a tanyáival és a tanyai nép a várossal közvetlenül érintkezésbe jusson.

A fejlődés legsürgősebb irányát abban jelölöm meg, amit Szeged városa már eddig is követett:

újabb tanyák központokat kell létesítenni.

Aranysat magas áron vásárol Győri órák Klauzál tér 2. sz. Javítások legolcsóbban.

Befőtöttét, lekvarját, ugorkáját, paprikáját, paradicsomát „VINDUL”-jal tegye el! Akkor lesz tartós! Évek óta kitűnően bevált gyümölcskonzerváló por. Kapható a készítőnél:

Gergely gyógyszerésznél

Kossuth Lajos sugárút és nagykörút sark. 333

Van-e pénzre szüksége?

Keresse elő régi megunt ékszertárgyait, zálogcéduláit és vigye el

Mülhofferhez

Széchenyi tér 9. Zsóter ház,

hol a legjobb árban értékesítheti azokat. Keresek megvételre karáton felüli briliáns függőt és gyűrűt, megbízásból. Elfogadok bizományi tárgyakat eladásra!

338

A szegedi tanyai rendszer, Kaán Károly szerint, a legelőrehaladottabb, a tanyai központok rendszere sehol sincs kifejlődve csak Szegeden. Szeged, amelynek határában régebb idő óta két szépen fejlődött faúszertü település volt és azóta is folytatódik a lagozódás, további központok létesítését kell tervbe venni.

Kiss Ferenc hervadhatatlan érdemeket szerzett a nagy területek erdősítésével és fásításával. A legtragikusabb oka kereskedelmi mérlegünk passzivilásának, hogy a velünk ellenséges viszonyban lévő területekről importáljuk a fát. Nincs fontosabb kérdés tehát, mint a további fásítás.

Felhívom a figyelmet a *Lajai műutra*. Csak 6 kilométer hiányzik a befejezéstől. Ha a bajai műut kiépül, úgy a haladás útján nagy szolgálatot teljesítünk. Viszont azonban ez a kérdés még megoldva nincs, mert mindazokat a területeket, amelyek megmaradtak és amelyek természetszerűleg Szegedre gravitálnak, komoly eszközökkel ide kell kapcsolni.

Kelet-Csanád, amely eddig Aradra irányította emberlőmegeit, most természetesen Szegedre irányítandó, ha volna megfelelő közlekedési eszköz. Így kell irányítani a Sz.Cs.V. vasuti politikáját.

Halaszthatatlan kérdés az új tiszai hid felépítése.

A városnak két jövedelmi forrása van. Az egyik: polgárainak megfeszített adózása, a másik pedig saját vagyonának, földjeinek jövedelme. Az utóbbi közvetett jövedelemhez is juttatja a város, mert ha a tanyán lévő 40.000 szegedi lélek jobb gazdasági viszonyok közé kerül, akkor a város bevétele is emelkedik. Ennélfogva főkötelességünk, hogy a tanyai gazdálkodás felvirágztatásáról gondoskodjunk. Halaszthatatlan érdeke az Alföldnek és így első sorban Szegednek, hogy

a vízumkénysért haladéktalanul megszüntesse az állam.

Csak arra mutatok rá, hogy magyar véreink idevagyódnak és milyen nagy látogatottsága volna kórházainknak és egyéb tudományos intézeteinknek, ha vízum nélkül idejöhetnének a betegek.

Végül újra rá kell arra mutatnom, hogy 40.000 szegedi magyar kinn a tanyán a haszonbérleti rendszer mellett, békében, lefokozott életigényekkel meg tudott élni, de nem remélhetjük azt, hogy ezek a szegény földhözragadt szegedi polgárok kulturigényeiket megvalósítsák, az alig emberi sorból kiemelkedjenek és elérjék azt a kultúrívót, amelyben a boldogabb szegedi polgárok élnek, nem remélhetjük azt, hogy ezek a haszonbérzők a szegedi kereskedelemnek és iparnak fogyasztói legyenek és nem bizhatunk abban, hogy ebből a reményvesztett szegény munkáslőmegeből a jobb magyar jövedőnek előharcosai váljanak ki.

Már pedig a helyes politikának az feladata, hogy ne szakadjon ketté a város polgársága és ne szakadjon ketté a város polgárságának a lelke. Ha azt akarjuk, hogy a kulturális és gazdasági haladásnak útje egyvonalú legyen kinn a tanyákon és benn a városban és ha azt akarjuk, hogy egyaránt emelkedjék a tanya és a város, akkor

szakítanunk kell a haszonbérleti rendszerrel

és meg kell találnunk annak módját, hogy boldog kis családok, saját földjüket művelve dolgozzanak a jobb jövőért.

Szeged határa, amelyet a város kötött földje ölel át, megfelelő időben, de pénzügyileg alátámasztott földreformot kell keresztfelvinnünk.

Nálunk is kiadták a jelszót, amely úgy hangzik, hogy visszatérés a földhöz. Ha megmaradunk a mai haszonbérleti rendszer mellett, akkor le kell arról mondanunk, hogy a tömegek kulturáját fokozzuk. Ha nem oldjuk meg mi magunk a kérdést, akkor azt nekikünk fogják megoldani. Ennélfogva nem szűnők meg hangoztatni azt, hogy fokozatosan és lépésről-lépésre haladva oldjuk meg a város örökföldjeinek a haszonbérzők tulajdonába való átadását.

Vannak megoldhatatlannak látszó problémák, amelyeket meg kell oldani. A városi vagyon és örökföld nem öncét a város kezében, sőt ma már nem is kijelölő jövedelmi forrás. A városi közigazgatásnak és az alföldi politikának csak egy célja lehet, hogy boldog és megelégedett, fejlődőképes, hazafias, erőteljes és egészséges polgárság éljen a területén.

Csak ilyen polgársággal lehet megoldani azokat a nagy feleletokat, amelyeknek megoldása nélkül a mi speciális gazdasági krízisünk megoldását nem remélhetjük.

Ha érdekli — megtudhatja, hogy a legjobb legszebb legfessebb legolcsóbb

FÜRDŐRUHÁK

minden színben a legnagyobb választékban

LAMPEL és HEGYI cégnél kaphatók

Sikkasztásért pénzbüntetésre ítélték egy dorozsmai ügyvédet

(A Délmagyarország munkatársától.) A szegedi járásbírószágon dr. Róday László járásbíró szombaton tárgyalta dr. Kacsóh Gyula dorozsmai ügyvéd sikkasztási bűnügyét. Az ügyvéd ellen Sallay István dorozsmai bórkereskedő tett feljelentést. Előadta a bórkereskedő, hogy az ügyvédet még 1927 augusztusában megbízták azzal, hogy 700 pengős váltókövetelését a kamatokkal és a költségekkel együtt hajtsa be. Ez meg is történt, de az ügyvéd erről neki nem tett említést és így csak 1930 februárjában szerzett róla értesülést, hogy a pénz már régen az ügyvédnél van. Dr. Kacsóht ekkor felhívta, hogy fizessen, azonban az ügyvéd arra való hivatkozással, hogy a bórkereskedőnek tartozásai állanak fenn vele szemben, megtagadta a fizetést. A bórkereskedő erre bíróságot köteleztette az ügyvédet az elszámolásra. A bíróság megállapította, hogy az ügyvéd 155 pengőt köteles visszafizetni a bórkereskedőnek. Sallay most már ennek a 155 pengőnek a megfizetésére hívta fel dr. Kacsóht, de az ügyvéd ekkor sem fizetett.

A sikkasztási ügyben kihaltgatta a bíróság a vádlott ügyvédet, aki azzal védekezett, hogy egy fillérrel sem tartozik a bórkereskedőnek. A bíróság azonban a tanuallomásokból és az iratokból megállapította, hogy a sikkasztás vétsége fennforog, ezért az ügyvéd bűnösségét megállapította és 100 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Dr. Kacsóh Gyula az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

SZT. GELLÉRT SZÁLLÓ
BUDAPEST

201

A legtökéletesebb kényelmi berendezések — Gundel-konyha. Cigány- és Jazz-zene. Tanc.

Hullámfürdő
Mérsékelt árak